

4 лютого	5 лютого	6 лютого	7 лютого	8 лютого	9 лютого	10 лютого
вдень +6	вдень +6	вдень +11	вдень +10	вдень +11	вдень +2	вдень +5
вночі +1	вночі +1	вночі +6	вночі +4	вночі +2	вночі +1	вночі -3

4 стор.

ЯК БИ ЗАПЛАТИТИ, АБИ
ЗАЙВЕ НЕ ХОДИТИ?

До проблем житлово-комунальних платежів.

17 стор.

ОЧЕВИДНЕ-НЕЙМОВІРНЕ

Чому шеф-кухар лондонського ресторану лікується у Чернівцях?

19 стор.

ЦЕРКВА, ОПОВИТА
ЛЕГЕНДАМИ

У Буковинському храмі молився Тиміш – син Богдана Хмельницького.

ПОГЛЯД СУЧАСНИКА: КРУТИ – ЦЕ КРУТО?

стор. 5

Андрій Тудан, 18 років

Аліса Швець, 17 років

Наталія Равлюк, 21 рік

Товариство з обмеженою відповідальністю

ТРІНІТІ

автоматизація підприємств – це просто

вул. Руська 41.
(0372) 906 609
(099) 45 11 114

ПАНОРАМА Чернівці 11 ЛЮТОГО П'ЯТНИЦЯ

"ДЕНЬ ДОБРОТИ НА ПІДТРИМКУ ОНКОХВОРИХ ДІТЕЙ БУКОВИНИ"
спільна акція ТРЦ "Панорама Чернівці" та благодійного фонду "Подаруй дитині життя".

Програма заходів:

- 17.00 Благодійний концерт на честь Блж. фонтану
- кавалерія струн "Шарм" (керівник Людмила Корчага)
- школа естрадного мистецтва "Діамант" (керівник Марія Голосова)
- (вхід вільний)
- 22.00 Благодійна дискотека (танцюй "Тропакою") (вхід 40 грн + 30 грн з фліп-флопом)

Генеральний інформаційний спонсор:

УКРАЇНІА ТЕЛЕРАДІОМІАНІМА

PISTOL STAR AGENCY м. Київ

ROMAN GERTS

MC ROMANTIK
Чернівці та запальні PJs

ВИНОМАРКЕТ

Wine Time

Час справжнього вина

Чернівці
Проект Незалежності 52-а
тел. (0372) 52-13-23

ліцензій сервіс АГ №301217 від 16.08.2010

Запрошуємо всіх 10 лютого о 19.00 на лекцію-дегустацію чилійських напоїв до нової дегустаційної зали. Білет можна придбати в касі магазину «Wine Time».

ПОГЛЯД

Лариси
ДМИТРЕНКОПривіт з Московії
або Куди подітися
від псів?

Олексій Толстой у романі «Петро Перший» описує феодальну Москву на початку правління Петра: вночі небезпечно вийти на вулицю, бо можна натрапити на розбійників чи зграю голодних псів... І те, й друге – смертельно небезпечно.

Картина ця пригадалася мені ніде інше, як у центрі нашого «маленького Парижа».

О пів на дев'яту січневого ранку від Центральної площі вулицею Кобилянської рухалася агресивна зграя з десятка бездомних псів, гавкаючи на перехожих... Варто було одному подати голос, як уся зграя збивалася біля нового об'єкту. Перехожі (а чимало їх вели дітей до садочка чи школи) відверто боялися, тулилися до стін, намагаючись повернути до бічних провулків чи юркнути до під'їзду, бо просто перейти на другий бік вулиці було замало: туди перебігали й пси... До речі, «елітні» двірники з Кобилянської не звертали на тварин жодної уваги.

На розі Кафедральної ця зграя з гарчанням оточила школярика 7-8 років. Дитина завмерла на місці, боячись рухнутися, аж поки старші чоловіки не відігнали псів... Хлопчина повільно повернув на Кафедральну, а далі чкурнув – аж п'яти заблищали...

Випадок цей не унікальний: пси живуть у центрі міста вже роками. Оскільки мешкаю в центрі, зустрічаюся з ними мало не щодня. Деяких уже, так би мовити, впізнаю «в обличчя»...

Маленька деталь: майже на всіх хортів хтось одягнув ошийники... Мабуть, привіт комунальним службам від псевдолюбителів тварин. Але боронь Боже зустрітися з цією зграєю, коли ведеш на повідці свого песика... Він навіть захиститися не зможе, бо, як чемний, іде в наморднику.

Давайте звернімося до елементарного знання біології: коли домашні тварини тривалий час живуть на вулиці, вони дичавіють, а коли вже збиваються в зграю – говорити про любов до них не доводиться... Дивись, щоби не пірвали.

...У сумні часи пси частіше збиваються в зграї. Рятуймося? А як? Може, створимо загони самооборони?

УГОРЕ-БАТЬКІВ ЗАБРАЛИ 27 ДІТЕЙ

Торік на Буковині в ході 401 профілактичного рейду за програмами «Діти вулиці», «Вокзал», «Нічне місто» виявили 447 дітей, які перебували в нічний час поза увагою дорослих. Серед них навіть 19 дошкільнят! У комп'ютерних клубах після 23.00 виявили 233 неповнолітніх. 34 неповнолітніх не навчаються і не працюють, 66 вживають спиртне. Зафіксовано 159 випадків продажу тінейджерам спиртних напоїв і тютюнових виробів, унаслідок чого до адмінвідповідальності притягнені 128 посадових осіб і 182 батьки. Ці дані на крайових зборах директорів шкіл області навів голова Чернівецької ОДА Михайло Папієв:

– Минулого року обстежені умови проживання і навчання дітей в усіх 680 неблагополучних сім'ях, які перебувають на обліку, – повідомив Михайло Папієв. – Хоча я впевнений, що цією кількістю не обмежується рівень неблагополуччя: її сміливо можна множити і на три, і на п'ять. Внаслідок такого обстеження ми змушені були вилучити з сімей 27 дітей через загрозу їхньому життю та здоров'ю, а також через асоціальну поведінку батьків.

На профілактичний облік служб у справах дітей взяті 894 дитини, які потрапили у складні життєві обставини.

МАЛЮКИ
СИДЯТЬ БЕЗ ЇЖІ

Вихованці дитсадків та учні 1-4 класів шкіл Заставнівщини вже місяць не отримують належних їм безкоштовних сніданків.

Без сніданків залишилися учні 29-ти шкіл і вихованці 22-х навчально-виховних комплексів. Це 450 дошкільнят і 1900 школярів молодших класів. Районна влада заборгувала чималі кошти найбільшому постачальникові продуктів у школи району – ПП «Мега-Крокус». Як розповів директор підприємства Василь ПАЦАРНЮК, сума боргу за листопад-грудень 2010 року склала 278 тис. грн.

Як наголошує начальник управління освіти Заставнівської РДА Микола ТКАЧУК, нині вирішується питання про повернення боргів:

– Більшу частину боргу ми сплатили. Залишилося ще 123 тис. грн, які сподіваємося повернути найближчим часом. Проте підприємець і надалі відмовляється постачати харчі.

ЗРАДА ПО-ЧЕРНІВЕЦЬКИ

25 січня депутати міської ради вирішили обмежити право мера ухвалювати певні рішення одноосібно у проєкті регламенту міської ради. Слуги народу всерйоз розгулялися і зазіхнули ще й на гербову печатку Миколи Федорука, вирішивши передати її секретарю міськради. Мер такого «жарту» не зрозумів і «заспокоїв» ненаситних депутатів, наклавши вето на прийнятий ними регламент.

За документ, який обмежує повноваження мера і розширює депутатські можливості, проголосува-

ли представники «Батьківщини», «Нашої України» та «Партії Регіонів», «Свобода» утрималася від голосування. «Проти» виступили депутати від «Фронту Змін».

Днями останні скликали брифінг, на якому пояснили журналістам свою позицію стосовно «дерибану» повноважень у міськраді, адже 10 лютого депутати зберуться знову, аби більшістю подолати вето Федорука.

– На голосуванні за кандидатуру секретаря міської ради утворилася так звана «більшість»:

«Наша Україна», «Батьківщина» і «Партія регіонів». Саме в такому складі депутати проголосували і за прийняття нового протизаконного регламенту, – заявив керівник фракції «Фронт Змін» у Чернівецькій міській раді Олексій КАСПРУК.

Головний «фронтвик» Буковини пояснив, що йдеться не про політику: депутати намагаються узурпувати владу заради власних корисливих цілей. Те, що «Свобода» утрималася від голосування, Каспрук називає «злочинною бездіяльністю».

– 10 лютого відбудеться сесія, на якій має настати «момент істини». Щоби подолати вето міського голови, потрібен 41 голос депутатів. Фракція «Фронт Змін» налічує 15 чоловік, «Свобода» – 2. Йдеться про кілька голосів, які будуть вирішальними, – натякнув Каспрук на важливість позиції «свободівців».

– Наша фракція говорить про незаконність дій більшості в міській владі. Якщо більшості вдасться подолати вето, ми звертаємось до суду, – запевнив Олексій Каспрук.

Емма АНТОНЮК, «Версії»

СЕРДИТИЙ ЛИСТ
ПРО ЛОХОТРОН
ЯК Я СХУД
НА 300 ГРИВЕНЬ

Хочу попередити краян про шахраїв, які можуть зробити ваш гаманець на кілька сотень гривень легшим: не купуйтеся на обіцянки та солодкі розповіді! Мені ще й зараз соромно за себе, за свою легковірність. Історія ж вийшла такою – одне слово, сумною.

Приїжджий шахрай обрав найкращий для обману день – коли у Костинцях був храм – свято архистратига Михайла. Люди в доброму гуморі та настрої, усіх люблять і всім довіряють.

Саме тоді до моєї оселі постукав симпатичний молодик, який назвався Андрієм, рекламним агентом. Як було не запросити гостя до хати – себе потім не будеш поважати. А він виявився людиною балакучою, цікавою. Чого тільки не розповів. І про те, що його процвітаюча фірма працює на третьому поверсі «Майдану» в Чернівцях, і що їхнє представництво від дня на день відкриється у Сторожинці, і що... Йой, чому було мені не закрити вуха та не слухати всі ці вигадки!

Та хто ж знав, що унікальний пояс, із загадковою назвою «Sauna Belt», – для лікування та прогрівання поясниці, який водночас ще й слугує засобом для схуднення, працюватиме не більше тижня. Як наслідок, не встиг я ні вилікуватися, ні схуднути. Зате 298 гривень викинув невідомо на що.

Зрозуміло, одразу ж зателефонував за номером мобільного, який мені залишив Андрій – 099 497 92 26. Та, незважаючи на кількаденні спроби, невдовзі переконався: за тим номером «ніхто не живе».

Ось таклохонувся: гірка правда – сумний кінець.

Валерій КРУШНИЦЬКИЙ,
дописувач «Версії», Костинці,
Сторожинецький р-н

СПОРТСМЕНИ-ІНВАЛІДИ ЗОВСІМ
НЕВИБАГЛИВІ, ПОРІВНЯНО ЗІ ЗДОРОВИМИ!
У «Мигово» відбудеться
перший параолімпійський
турнір європейського рівня!

Люди з обмеженими можливостями – звичний вислів, який використовують як синонім до слова «інвалід». Але я бачила відео, на якому одноногий спортсмен Євген Кравітз катався на лижах. Порівняно з його майстерністю, обмежені можливості – у мене і аж ніяк не в нього. Така думка виникла чи не в кожного журналіста на засіданні Чернівецького прес-клубу, де представники ЗМІ познайомилися з активістами інвалідного спорту в Україні. Інваліди-лижники катаються так професійно, що не кожний здоровий зможе їх наздогнати. На запитання, що є найскладнішим у заняттях гірськолижним спортом, Євген Кравітз не нарікав на недугу чи знесиленість, а

сказав, що єдиною проблемою є недостатнє фінансування.

Саме для допомоги інвалідам, у тому числі і фінансової, в Україні створений Фонд підтримки інвалідного спорту. Спільно з цим фондом гірськолижний комплекс «Мигово» від 28 лютого до 2 березня організують Кубок співдружності слов'янських народів з гірськолижного спорту серед спортсменів-інвалідів «Mugovo Open Cup».

Фахівці переконані, що це перший в Україні параолімпійський турнір європейського рівня.

За перемогу у змаганнях боротимуться двоє українців, представники 13 слов'янських країн, а також Бельгії, Іспанії, Австрії та інших країн світу.

Ідея проведення такого турніру в Україні виникла у Наталії Лобас та спортсмена-інваліда Євгена Кравітза. Пані Наталія розповіла, що на параолімпійських іграх у Ванкувері українцям аплодували стоячи. І, не зважаючи на недостатнє фінансування, українські гірськолижники продемонстрували першокласний професійний рівень.

– Євген Кравітз став на лижі 3 роки тому і вже зараз він показує не-

абиякі результати, – зізналася Наталія Лобас. – Спортсмени-інваліди значно витриваліші і зовсім не вибагливі, порівняно зі своїми здоровими колегами. Певне, секрет – у силі духу, – розповіла тренерка.

Організатори турніру планують зробити його щорічним і проводити лише на Буковині. Чернівецьких спортсменів-інвалідів у списку учасників змагань поки що нема.

Емма АНТОНЮК, «Версії»

ПРОКУРОР ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ПЕТРО КОВАЛЬ: Про ліс, зарплати і... «Гламурну Камасутру»

Резонансна кримінальна справа порушена прокуратурою проти лісничого Тернавського лісництва, депутата облради, який улітку минулого року незаконно давав вказівки підлеглим на вирубку лісу. Державі було надано збитків на суму понад 200 тисяч гривень. Горе-депутат «отримував також незаконну винагороду від підлеглого працівника». Прокуратура кваліфікує цей «благородний жест» як хабарництво.

Ще одну кримінальну справу порушила прокуратура Глибоцького району стосовно директора товариства «Чернівецька птахофабрика». Як стало відомо правоохоронцям, на підприємстві протягом трьох місяців свідомо не виплачувалася заробітна плата. Внаслідок чого борг працівникам сягнув понад 150 тисяч гривень.

– Після прокурорського втручан-

ня за два дні зазначена сума була цілком погашена, – запевнив прокурор області Петро Коваль.

Прокурор повідомив також, що упродовж січня цього року, за результатами перевірок порушено ще 7 кримінальних справ стосовно невилученої заробітної плати. Ліквідовано понад півмільйона заборгованостей перед працівниками організацій-боржників.

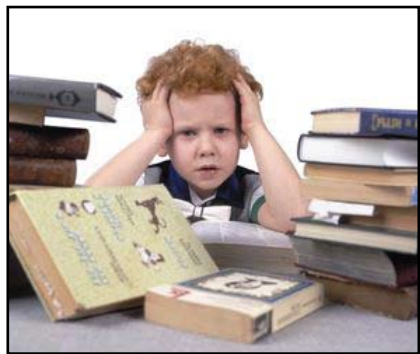
Здивувала новинами Сторожинецьчина: тамтешня прокуратура виявила у міській книгарні «Гламурну Камасутру» і ще кілька книг еротичного характеру. Прокурор області Петро Коваль повідомив, що книги, які містять елементи еротики, повинні бути запаковані і помічені спеціальним маркуванням. Літературу з книгарні не вилучали. Але підприємець отримав від правоохоронців припис.

Емма АНТОНЮК, «Версії»

Чи не бентежать прокурора вітрини чернівецьких кіосків?

«БУККРОСИНГ» для БУКОВИНЦІВ

Ви купили книжку, прочитали її і тепер не знаєте, що з нею робити? Вам допоможе

Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.Івасюка, працівники якої постійно шукають нові цікаві форми долучення чернівчан до друкованого слова. Саме бібліотекарі запровадили нову форму зв'язку між книголюбями – «Буккросинг», тобто вільний обмін книжками.

Кожен здатен дати книзі нове життя: придбавши, прочитавши, передайте її для інших читачів. Незалежно від того, чи зареєстровані як читач в обласній бібліотеці, ви можете принести книжки, які перестали для вас бути «актуальними», на абонемент обласної бібліотеки. Натомість на спецполіці безоплатно вибрати цікаве для вас видання. «Буккросинг» дає можливість поділитися книгами, поповнити свою колекцію іншими, поспілкуватися, обговорити літературні новинки.

Наталія ФІЛЯК, завідувачка відділу абонементів ЧОУНБ ім. М.Івасюка

Антивандальні попільниці

14 нових кованих попільниць вартістю 16 тисяч гривень віднині прикрашатимуть центр нашого міста.

За словами заступника директора департаменту ЖКГ Ярослава

Кушнірика, розроблені за спецпроектom попільниці – антиван-

дальні, з міцного металу, жорстко закручені в землю чи бруківку.

Встановлено їх на трьох історичних площах міста, а також на вулицях, які прилягають до пішохідної вулиці ім. О.Кобилянської.

Чимало городян обурювалися тим, що законотворці міської ради, обмеживши паління в громадських місцях, а саме на пішохідній вулиці Кобилянській та на історичних площах, при цьому забули визначити спеціальні місця для «перекуру».

Тож сподіватимось, що на нових попільниках деякі моторні чернівчани вже невдовзі не смажитимуть шашлики в себе на дачі, і вони справді справно служитимуть тими чітко визначеними місцями для куріння, як і планувалося.

Ігор КОНСТАНТИНЮК, «Версії»
Фото автора

ФОТОФАКТ

Шкільні автобуси отримали вчора три навчальні заклади Буковини, що на Вишниччині, Герцаївщині та Глибоччині.

Загалом в області у 2010-2011 навчальному році потребують підвозу 8985 учнів сільських шкіл. З них забезпечені шкільним транспортом 6115 хлопчиків і дівчаток (68%).

Вл. інф.

ЦИФРИ ТИЖНЯ: 2086

грн становила середньомісячна зарплата буковинців у грудні минулого року. Це у 2,3 рази більше за розмір прожиткового мінімуму для працездатної особи. Загалом в Україні середній розмір зарплати штатного працівника становив 2629 грн. Найбільшу середню зарплату отримували на Київщині (4174 грн) і Донеччині (2955 грн), найменшу – на Чернігівщині (1951 грн).

86

країн світу обмінювалися послугами з буковинськими партнерами 2010-го. Найбільш значні – Іран, Росія, Індія, Ліван. Експортні послуги надавали 43 підприємства та організації, імпортерами користувалися 5. Обсяг експорту склав \$6968 тис., імпорту – \$806 тис. Найбільшу частку в обсягах експорту посідали транспортні послуги, а імпорту – операції з нерухомістю, здавання під найм і послуги юридичним особам – відповідно 62% та 90%.

\$30,4

млн. становив сукупний капітал нерезидентів в економіці Чернівців станом на 1 січня 2011-го. Прямі іноземні інвестиції в економіку Чернівців здійснили 35 країн світу. Найбільше вклали нерезиденти з Кіпру, Віргінських Островів, Туреччини, Італії та Німеччини. На ці країни припало 64% загального обсягу прямих інвестицій (\$19,4 млн.).

■ Для тих, хто хоче жити енергійно, без хвороб, самостійно керуючи своїм життям.
■ Вчіться саморегуляції та самовідновленню, оволодівайте здатністю до самоцілювання.

✓ Завершується набір на перший курс «Витоків» – Чернівецької філії Української академії цілительства:
Довідки за телефоном: 099 757 19 57

ЗАПЧАСТИНИ
до будь-якого легкового авто та для будь-яких авто іноземного виробництва
Термін роботи 7-18 год
«АВТОМАГАЗИН»
м. Чернівці, вул. Нахичевська, 41, моб. 050 374 80 37
e-mail: sparaulo@cv.ukrtel.net
Т: 51-84-44

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПЛАТЕЖІ: як би заплатити, аби зайве не ходити?

Відколи в грудні у Чернівцях закрили 11 пунктів прийому комунальних платежів при ЖРЕПах, а у газовиків відбулася чергова реорганізація, внаслідок якої зникли і каси ДП «Газ України», – чернівчани почали масово скаржитися на довжелезні черги біля «омріяних віконечок».

– Здорова людина вистійть у таких чергах, а нам до тієї каси і дійти важко! – скаржиться пенсіонерка Ніна Петрівна.

– І так держава за оці свої «послуги» останню копійку здирає – так ще тепер по банках бігай! – обурюється чернівчанин Дмитро Михайлович.

– Я вже уп'яте сьогодні заходила до «Ощадбанку», – зітхає студентка університету Оксана, – а там усе черги й черги... Мені просто ніколи стільки чекати...

– Раніше наш статут дозволяв приймати платежі, а нинішній – ні, – розводить руками **начальник Чернівецької філії ДК «Газ України» Іван Козар**. – Не скажу, що робота кас для нас була вигідною, але вони скорочували час отримання нами грошей від споживачів. Адже через банки гроші проходять кілька днів...

Міська влада обіцяє, що незабаром вирішить питання із тими приміщеннями у ЖРЕПах, де раніше приймали платежі. На них уже подали заявку ВАТ «Приватбанк», «Ощадбанк» і Чернівецька дирекція УДППЗ «Укрпошта» – організації, які приймають платежі за житлово-комунальні послуги. Проте є й інші варіанти...

Єдиний інформаційно-розрахунковий центр

Дізнатися про суми платежів за комунальні послуги та сплатити їх в одному місці можна в **Єдиному інформаційно-розрахунковому центрі** на базі комунального підприємства «Муніципальний інфоцентр», що на вул. Шептицького, 9. На його створення з міського бюджету виді-

лили аж 350 тис. грн. Четверо кваліфікованих спеціалістів – представники теплокомуненерго, водоканалу, філії «Нафтогазмережі» та миськРЕМу – з превеликим ентузіазмом «забезпечують» мешканцям міста максимальні зручності для отримання інформації про можливу заборгованість та проведення розрахунків як готівкою, так і безготівково». Кепсько лише, що за кожний вид послуг гроші приймають в окремому кабінеті. Перевага ж центру в тому, що тут мають всю інформацію про кожного платника. Тож платити можна і без розрахункових книжок.

А ще тут можна вносити комунальні платежі як готівкою, так і через Інтернет. Або просто зателефонувати за номером 55-14-37 – і вам розкажуть усе про ваші суми сплати за компослуги. В перспективі, за словами міського голови, в центрі можна буде здійснювати оплату за комунальні й інші послуги, користуючись єдиним рахунком на оплату всіх видів комунальних послуг.

Також цього року в Чернівцях планують відкрити ще один Єдиний розрахунковий центр. Він запрацює на вулиці Худякова, 6, де нині знаходиться обласна дирекція ДП «Укрпошти». Як розповів її начальник Ярослав Цюпак, центр відкриють одразу після завершення ремонту в приміщенні. Тут також можна буде розрахуватися за всі житлово-комунальні послуги та отримати інформацію про платежі.

Такі от банківські справи

У відділі комп'ютерно-технічного забезпечення міськради запевняють: банківських відділень у місті достатньо та й квитанції для проплати за послуги розроблені максимально зручні. Там є

ЖРЕПи, вода, газ, електрика, тепло, кабельне телебачення. В тій же касі іншою квитанцією можна розрахуватися за послуги мобільного зв'язку та Укртелеком. Загалом, платежі в області прийматимуть приблизно в 200 відділеннях «Ощадбанку» та 300 – «Приватбанку».

Для того, щоби уникнути черг, у деяких відділеннях «Ощадбанку» створили додаткові робочі дні, а «Приватбанк» ще й дає можливість мешканцям районних центрів заплатити за житлово-комунальні послуги, перебуваючи в обласному центрі, та навпаки (тобто якщо ви перебуваєте за межами Чернівців, то з легкістю зможете сплатити за спожиті комунальні послуги у відділенні «Приватбанку» будь-якого райцентру).

– Ми проаналізували ситуацію в районах міста, де завжди найбільше

за надану послугу не треба, адже ця ціна вже включена в тариф. Натомість у тих банківських установах, які ще не уклали угоди з комунальниками, беруть додаткові комісійні за прийом платежів за квартиру. Тому не соромтесь розпитувати касирів «про тарифи».

Інтернет, банкомат, пластикова картка

Заплатити за комунальні послуги можна і через Інтернет. У цьому випадку приймання платежів здійснюється у безготівковій формі за наявності пластикової картки. Наприклад, на сайті «ПриватБанку» для цього в окремому меню «Інтернет-Банк» треба обрати закладку «Приват24», зареєструватися та обрати пункт меню «Комуналка», у якому, згідно із запропонованими

Комунальні черги

скупчення комунальних платників. Ці відділення відтепер працюють ще й у неділю, – каже **начальник обласного управління Державного «Ощадбанку» Ганна Теслюк**. – Зокрема це відділення «Ощадбанку» на вулиці Хотинській, 43, Складському провулку, 3А, та на Центральній площі, 8.

До речі, послуги «ПриватБанку» та «Ощадбанку» безкомісійні (поки немає угоди з «Газом України» на прийом платежів, дві гривні комісії при оплаті за газ беруть лише в «ПриватБанку»). Тобто, окремо платити банку

командами, сформувати комунальний платіж і сплатити за послуги.

Банківська комісія для клієнтів «ПриватБанку» за такі розрахунки становить 1 гривню за один платіж. Після завершення операції зі сплати можна отримати й роздрукувати розрахунковий чек про оплату з відбитками печатки і штампа, які мають юридичну силу. Таким чином, оплату можна здійснити за кілька хвилин.

Перераховувати кошти на рахунок оплати за квартиру можна також із зарплатної чи іншої банківської картки. У планах «ПриватБанку» ще

й оплата через банкомат.

Проте ці послуги, перш за все, цікавлять насамперед молодь, адже багато людей похилого віку не те що інтернетом – банкоматом користуватися не вміють...

Кожному пенсіонеру

– листоношу

– Кожен чернівчанин пенсійного віку зможе заплатити за компослуги вдома, – запевняє **начальник Чернівецької ДП «Укрпошта» Ярослав Цюпак**. – До них придитимуть працівники «Укрпошти».

Тобто, відтепер пенсіонери можуть і з дому не виходити – листоноша, який приносить пенсію, ще й радо прийме оплату за спожиті комунальні послуги та випише квитанцію. І при цьому не стягуватиме жодної копійки комісії!

У Чернівцях наразі працює 21 відділення «Укрпошти», найближчим часом очікується відкриття ще трьох. Загалом же на території Буковини таких відділень – 350, і в кожному з них приймають усі платежі за спожиті житлово-комунальні послуги. Потрібно лише взяти із собою абонентську книжку.

Забіг по абонвідділах

Звісно, за тепло можна заплатити безпосередньо в касі «Чернівцітеплокомуненерго», за воду – в касі водоканалу, а за світло – в Обленерго. Гроші тут візьмуть без комісії, ще й нададуть інформацію про стан вашого рахунку, наявність заборгованості, тариф тощо. Проте майте на увазі, що для цього доведеться оббігати усе місто, адже установи знаходяться в різних районах, а абонвідділ кожної служби приймає гроші лише за послуги своєї служби.

Абонвідділи комунальних підприємств:
МКП «Чернівцітеплокомуненерго» – вул. Головна, 210 а
ДКП «Чернівціводоканал» – вул. Бетховена, 3
ДАЕК «Чернівціоленерго» – вул. Прутська, 23 а
ЧФ ДП «Газ України» – просп. Незалежності, 106.

Igorp КОНСТАНТИНЮК, «Версії»

БАНКІВСЬКИЙ РАХУНОК – УМОВА КВАРТПЛАТИ?

До редакції «Версій» звернувся читач зі скаргою на одне з відділень «Приватбанку», де в нього відмовилися прийняти комунальні платежі, мотивуючи відсутністю у чоловіка рахунка в цій фінустанові. «Коли закінчиться це неподобство і заплатити за газ чи воду можна буде без кілометрових черг і рахунків у кожному банку? – бідкався чоловік. – Чи взагалі має право банк вимагати від клієнта відкриття рахунка, коли тому потрібно лише сплатити за квартиру?»

З історії проблеми

Щедонедавна комунальні платежі можна було здійснити у спеціальних пунктах прийому, які належали «Чернівцігазу». Однак наприкінці минулого року їх ліквідували, а приміщення їхні поділили між «Укрпоштою», «Ощадбанком» і «Приватбанком». Міська влада пояснювала вибір саме цих установ тим, що вони не беруть, або беруть мінімальну комісію за оплату комунальних послуг, мають розгалу-

жену мережу відділень і кошти на те, щоби переобладнати пункти «Чернівцігазу», згідно з вимогами до подібних закладів. Уже на початку 2011-го оновлені пункти мали запрацювати, розвантаживши кілометрові черги. Але віз і нині там.

Банківські тонкощі

Теоретично приймати комунальні платежі може будь-який банк, який має ліцензію на даний вид послуг.

Згадані ліцензії має чи не кожний більш-менш поважний банк в Україні, тому в більшості областей України комунальні платежі приймають у різних установах і черг там не виникає. Однак процедура перерахування коштів з рахунків банку на рахунки комунальних підприємств має свої особливості й залежить від технічних можливостей банків.

Кореспонденти «Версій» опитали працівників кількох фінустанов і з'ясували, що, наприклад, банк «Хрещатик» і деякі інші залюбки приймають у людей будь-який платіж – тільки за трохи більшу комісію і за умови, що ви точно знаєте номер рахунка, на який треба переказувати кошти, оскільки вони не «забиті» в пам'ять операційної системи банку.

Працівники «Укрсиббанку» пояснили, що їхня фінустанова теж при-

ймає комунальні платежі, але тільки за договорами з юридичними особами, для яких надходять платежі, або ж у так званих постійних клієнтів. Це означає, що вони можуть приймати платежі від населення за умови, коли відповідний договір з банком укладе приміром ЖРЕП або ОСББ.

«Ощадбанк» і «Приватбанк» відрізняються від інших установ тим, що їхні технічні можливості дозволяють вам не знати номерів рахунків і навіть сум вашої заборгованості: касир надасть усю потрібну інформацію за названою вами адресою, тож платити тут простіше.

Договір як додатковий подарунок... банку

Що ж до інциденту, який трапився з нашим читачем, то отримати офіційний коментар від працівників «Приватбанку» редакції не вдалося. Секретар приймальні скерував нас до віртуальної Катерини Василівни,

якої на робочому місці не виявилось. Її колеги записали наш номер телефону і пообіцяли, що Катерина Василівна зателефонує сама. На тім справа й закінчилася. Однак з неофіційних джерел кореспонденти дізналися, що розпорядження про прийом платежів лише за наявності рахунку в банку у цій фінустанові немає. Натомість одне з неписаних правил банківської політики наголошує, що нав'язувати клієнту додаткові послуги – святий обов'язок кожного працівника. Ймовірно, на одного з надто старанних клерків і натрапив наш читач. Проблема лише в тому, що все, що не заборонено нашим законодавством, вважається дозволеним. Тому про жодні порушення з боку банку йтися не може. І навіть, якби таке розпорядження існувало насправді, банк був би правим, оскільки клієнт завжди може відмовитися від відкриття рахунка і обрати інший банк.

Лера ЯСНИЦЬКА, «Версії»

кримінал

Казино з підпілля

Шевченківський суд Чернівців обрав як запобіжний захід утримання під вартою стосовно підозрюваного в організації підпільного казино в приміщенні розважального комплексу «Сорбонна». Ним виявився керівник однієї з громадських організацій.

Клопотання адвокатів підозрюваного щодо зміни запобіжного заходу Апеляційний суд не задовольнив, підозрюваний і далі перебуватиме під вартою, – повідомив на брифінгу **начальник слідчого відділу податкової міліції ДПА в області Микола БУЧАЦЬКИЙ**.

За його словами, вже є вагомі докази, що саме затриманий організував підпільне казино. Власник орендованого приміщення – відомий чернівецький підприємець, депутат міської ради.

Якщо провину організаторів нелегального бізнесу доведе суд, їм світить щонайменше штраф у розмірі 7 млн грн.

Розбій у Чернівцях

У 31-річного чернівчанина, коли його зупинили на вул. Головній двоє невідомих, силою відняли обручку, мобільник, 1200 гривень і картку на пальне, на якій «висіло» майже 50 тис. грн. «Розбійники», яких затримала міліція – 33-річний мешканець Глиниці та 29-річний – з сусідніх Дубівців. Речові докази вилучені.

Онук «пошанував» дідику

Зламавши замки вхідних дверей, невідомий заліз до будинку 65-річного мешканця Кам'яної і викрав \$800. Правоохоронці вихватили крадія у найближчому оточенні заявника: це його власний 19-річний онук, мешканець сусідньої Михальчі.

Хотілося повеселитися

У Ленківцях на Кельменеччині обікрали будинок 26-річного місцевого мешканця, в якому власник не встиг ще оселитися. 16-річний односельчанин виніс з будинку найцінніше на власний погляд: домашній кінотеатр і... гітару. Кельменецькі правоохоронці вилучили в нього викрадене.

Харчі з Галицького Шляху

На цій вулиці в Садгорі пограбовано продуктовий магазин 26-річного приватного підприємця, звідки винесено на 1,5 тис. грн харчів. Оперативники Садгірського карного розшуку затримали за скоєне з речовими доказами 40-літнього чернівчанина. Порушено кримінальну справу.

За матеріалами СЗГ УМВС в області

ПОГЛЯД СУЧАСНИКА: КРУТИ – ЦЕ КРУТО?

«Що ви знаєте про героїв Крут?

Чи могли б піти на аналогічний вчинок за нинішніх умов?»

Аліса Швець, 17 років:

– Крути – це круто! (сміється) Були такі наївні студенти, які сподівалися, що їхній вчинок щось змінить на краще. Навряд чи я спромоглася б на подібний героїзм, тим більше, прикриваючи грудьми теперішню владу.

Кирило Когут, 22 роки:

– Про Крути знаю мало. Це був бій між націоналістами і фашистами? Нагадує мені 300 спартанців. Якби треба було захистити свій дім і рідних, обов'язково поліг би за Україну!

Наталія Равлюк, 21 рік:

– Дирекція УНР позгала студентів затримати більшовицьку армію. Вони сподівалися, що прийде підкріплення, але згодом стало зрозуміло, що хлопців просто «розвели». Я б не погодилася на таку несвідому смерть, прикриваючи неефективне керівництво...

Андрій Тудан, 18 років:

– Переконаний, про Крути повинен знати кожен! Це приклад справжнього патріотизму і відданості своїй державі. Вважаю за честь мати змогу здійснити такий вчинок, як герої Крут, і якщо треба буде, обов'язково захищатиму свою країну навіть у нерівній боротьбі.

2011-ий – Міжнародний рік лісів

Таке рішення проголошене Генеральною Асамблеєю ООН задля просування ідеї сталого лісокористування, ефективного управління й збереження лісових ресурсів.

Для буковинських лісівників принцип сталого лісокористування – наріжний у їхній роботі. Використовувати ліси без зменшення їхньої кількості – у цьому його зміст, – повідомила прес-служба Чернівецького обласного управління лісового та мисливського господарства.

– Збереження лісів, в тому числі від незаконних рубок, – один з основних аспектів нашої діяльності, – наголосив у зв'язку з цим **начальник**

облуправління лісомисливгоспу Ігор ЧЕБАН

Працювати є над чим, адже, за його словами, торік працівники державної лісової охорони лісгосподарських підприємств виявили 33 випадки самовільних рубок. Це майже

вдвічі менше, ніж позаторік. Однак заподіяна лісовому господарству шкода на кінець минулого року склала більш як 291 тис. грн. І хоча це на 75% менше, ніж позаторік, кажуть охоронці лісу, проблема все ж таки залишається.

ЗУПИНИТИ МОНОПОЛІСТА МОЖНА, ЗАТЕЛЕФОНУВАВШИ НА ГАРЯЧУ ЛІНІЮ АМКУ: 55-46-80

Торік Чернівецьке обласне територіальне відділення Анти-монопольного комітету України (АМКУ) перевірило 98 суб'єктів господарювання, органів державної влади і місцевого самоврядування. Як наслідок, припинено 155 порушень законодавства про конкуренцію (на 36% більше ніж 2009-го).

Економічний ефект від припинення порушень конкуренційного законодавства фізичними та юридичними особами склав майже 4 млн. грн, зокрема, за рахунок зниження суб'єктами господарювання цін на хліб, борошно, молочні

продукти, зменшення плати за житлово-комунальні послуги.

– Найбільше порушень конкуренційного законодавства відбувається у вигляді зловживання монопольним становищем. Таких справ 2010 року нами розглянуто на 58% більше, – наголосив, підводячи підсумки роботи, голова територіального відділення АМКУ Віктор МОТУЛЯК.

Основними причинами зловживань монополістів залишаються: відсутність розвиненого конкурентного середовища, скрутне фінансове становище, недосконалість нормативних

актів та відомих інструкцій, за якими здійснюються розрахунки та формуються ціни (тарифи) на товари та послуги. На другому місці – порушення конкуренційного законодавства у сфері державних закупівель. Крім того, розглянуто справи проти 9 органів влади, що призвело до припинення порушень конкуренційного законодавства, які стосувалися необґрунтованого підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги, установлення непередбачених чинним законодавством обмежень самостійності підприємств.

Буковина запрошує «На гостини до Івана»

В Івана Миколайчука була мрія: накрити стіл від Чорторії до Києва і запросити гостей звідусіль на гостину. Цьогоріч мрія «Білого птаха Буковини» буде реалізована – з нагоди 70-річчя від дня народження славного українського кіноактора, сценариста й режисера крайова виконавча влада ініціює проведення етно-фестивалю «На гостини до

Івана», – повідомляє прес-служба ОДА. Зокрема, відповідне доручення підписане цього тижня. Ця безпрецедентна подія відбудеться 15 червня, у ювілейний день народження Івана Миколайчука на його батьківщині.

Фестивальне дійство триватиме в селах Кіцманського району, розташованих уздовж автомобільного шляху від Чорторії – рідного села

кіномитця, – до Чернівців. На ньому буде представлено традиційну народну буковинську фольклорну культуру, зокрема аматорське пісенне і танцювальне мистецтво, обряди, вироби майстрів декоративно-прикладного мистецтва і народних промислів, національного одягу і вишивок, страв буковинської кухні тощо.

Реформу медицини починають з малюків

У Чернівцях об'єднують дитячу обласну клінічну лікарню №1 на вул. Руській та дитячу обласну лікарню №2 на пр. Незалежності. Влада запевняє, що після об'єднання лікарень будуть збережені всі види медичної допомоги дітям.

Університет «оцифровують»

Від початку нового навчального року мешканців студмістечка ЧНУ ім. Ю. Федьковича обіцяють забезпечити безкоштовним доступом до Інтернету. Наразі студентам доводиться викладати за користування Інтернетом від 60 до 80 грн. Нині мережу вже підвели до 4-х з 6-ти гуртожитків. У ЧНУ вже працює комп'ютерна система «Цифровий університет», яка передбачає створення електронної бази навчально-методичної літератури. До неї вже занесли 750 підручників, решту планують «оцифрувати» до кінця року.

АБЗАЦ

• За результатами перевірок 2010-го року управління КРУ в Чернівецькій області виявило 184 млн. грн фінансових порушень. Матеріали 140 ревізій передані до правоохоронних органів, за якими порушено 28 кримінальних справ.

• Цьогоріч у Боянах і Ванчиківцях на Новоселиччині реалізують 2 інвестиційні проекти загальною вартістю понад 20 млн. євро. Тут планують відкрити комплекс ВРХ із 2-ма доїльними залами на 2 тис. голів корів.

Заплановане також відкриття пташників у Панці на Сторожинеччині, Малинівці на Новоселиччині, Вашківцях на Вишниччині, Кадубівцях на Заставнівщині, а також у Долинянах, Рукшині та Данківцях на Хотинщині.

• 50 учнів чернівецьких художньої та музичних шкіл отримали муніципальні стипендії, які вручаються вже 10-ий рік поспіль. Цьогоріч розмір грошової винагороди збільшився від 40 до 60 грн.

МИХАЙЛО БЕРЕЗОВСЬКИЙ:

«Бути виробничником – звучало і звучить гордо»

Чернівецьке підприємство ВАТ «Електронмаш» – чи не єдиний гігант колишнього військово-промислового комплексу, якому вдалося вижити в умовах ринкової економіки. Майже 10 останніх років його очолює молодий і перспективний підприємець, депутат Чернівецької обласної ради Михайло БЕРЕЗОВСЬКИЙ.

У розмові з ним – про те, як удається нині виживати підприємству, чи має до цього стосунок місцева влада.

– Михайле Михайловичу, чим нині займаєтеся Ви і ваш колектив?

– ВАТ «Електронмаш» – підприємство виробниче й багато-профільне. Ми випускаємо продукцію з пластмаси, картонну та гофрокартонну тару, проводимо інструментально-механічну обробку металу, первинну та вторинну обробку деревини. Працює також підприємство з виробництва меблів як з натуральної деревини, так і з ДВП, ДСП та МДФ. А ще виготовляємо фільтри для очищення води. До речі, ними забезпечені чи не всі шкільні й дошкільні заклади Чернівців. До того ж, саме нашими фільтрами користуються практично всі обласні центри й столиця. Надаємо також транспортні послуги для здійснення будівельних та інших робіт, ремонтуємо електропобутову техніку. І все це удалося нам налагодити за останні десять років. У планах – відкриття й інших виробництв. Ми не працюємо за принципом «купи-продай». Саме тому чи не найбільшим нашим досягненням є те, що ми зберегли частину досвідчених технічних працівників, які й передають власний виробничий досвід молодому поколінню. У нас працюють справжні професіонали-виробничники. І я особливо вдячний їм за роботу, за те, що в часи, коли нам було дуже важко, вони залишилися і вистояли... Радий також тому, що маємо достатньо професійної молоді з доброю освітою та знаннями.

– Ваш особистий шлях у бізнесі, як я розумію, був успішним?

– Як на мене, то жодного особистого успіху нібито й не було. Натомість – безперервна, копітка щоденна праця впродовж усього часу мого перебування на підприємстві. Адже підприємництво і виробництво було для мене новою сферою діяльності. Трудовий шлях починав як науковець, а точніше – фізик-математик. Закінчивши фізичний факультет Чернівецького державного університету імені Юрія Федьковича, захистив дисертацію. Потім працював на державній службі. Був заступником голови Чернівецької облдержадміністрації. Влітку 2001-го мене обрали головою правління ВАТ «Електронмаш». Тоді підприємство перебувало далеко не в найкращому стані, маючи не один мільйон боргів і не

одну судову справу. Та за десять років ми розширили виробництво, збільшили кількість робочих місць, запровадили нові виробництва та погасили всі борги. Не казати, чого це нам вартувало. За цей період ми ще й частково модернізували виробництво. Тож нині люди мають нормальні умови праці. «Електронмаш» став самодостатнім підприємством, яке вчасно розраховується з податками до бюджетів усіх рівнів, справно платить обов'язкові платежі та відрахування, постійно підвищує заробітну платню своїм працівникам.

– Якими досягненнями свого підприємства найбільше пишаєтеся?

– Насамперед пишаюся й тішусь нашим трудовим колективом. А це чимало професіоналів. Серед них – інженери, економісти, техніки, висококваліфіковані робітники. Багато з них працювали на «Електронмаші» ще в радянські часи. Разом із підприємством вони пережили важкий період розвалу радянської економіки та переходу до ринкових відносин. А тепер вони повірили, що й у нинішніх умовах ми можемо виробляти конкурентоспроможну продукцію і не лише виживати, але й розвиватися. Без цих людей мені навряд чи вдалося б підтримувати й розвивати виробництва, створити належні умови для роботи і налагодити випуск нових видів продукції. На жаль, багато з цих людей – уже поважного віку. А от з молодими кадрами існують певні проблеми. Молодь не хоче працювати на виробництві, яке вимагає системних знань і досвіду. На жаль, більшість молодих людей – хоче легкого хліба.

– Чим ваше підприємство різниться від інших підприємств краю?

– На Буковині залишилося не так уже й багато підприємств, які можна назвати виробничими. І мені надзвичайно приємно, що серед них – «Електронмаш». Я вже казав, що наші фільтри для очищення води користуються попитом не лише на території області, але й далеко за її межами. А меблі, які виготовляємо, – екологічно чисті, якісні та вишукані, можуть задовольнити потреби найбільш вибагливих споживачів. На відміну від так званих фірм-одноденок, наше підприємство працює легально, системно, нарощуючи обсяги випуску продукції, сплату

податків і створення нових робочих місць. Цим ми відрізняємося від тих, хто дбає лише про швидку й легку наживу. Серйозне виробництво вимагає інших підходів: тут треба постійно і наполегливо працювати багато років, щоби домогтися потрібного результату.

Крім того, спільно з давнім дружнім партнером, компанією «DEPOT Development Group» ми запровадили у Чернівцях серйозний інвестиційний проект – торгово-розважальний центр «DEPO't». Таким чином один з корпусів заводу отримав нове життя. Це в свою чергу дало значній кількості людей змогу отримати роботу, а також забезпечити відповідними послугами один з найбільш густонаселених районів Чернівців. Уже ні в кого немає сумніву, що «DEPO't» став не тільки зручним місцем для шопінгу як мешканців, так і гостей нашого міста, а й улюбленим місцем сімейного відпочинку. Тут зроблене все з любов'ю до Чернівців і чернівчан: використані найсучасніші технології, оригінальні архітектурні та інтер'єрні рішення. Саме тут здійснюють бажання дорослих і дітей. А ще – тут панує взаємоповага й усміхається удача.

Користуючись нагодою, хочу подякувати всім своїм колегам і партнерам за висловлену мені довіру, за те, що ми разом, спільними зусиллями, незважаючи на економічну скруту та песимістичні настрої, зуміли подолати чимало труднощів і втілити в життя багато гарних задумів і проектів як виробничого, так і комерційного характеру.

– Зараз багато підприємств в області мають борги по зарплаті. Яка ситуація у вас?

– Зарплата у нас виплачується регулярно. Працюємо і над тим, щоби в наших працівників вона зростала. Ми вчасно розраховуємося з бюджетом, соціальними фондами, Пенсійним фондом. Люди повинні вчасно отримувати зарплату за якісно виконану роботу. Тому вважає важливим, що цьому питанню велику увагу приділяє голова обласної державної адміністрації Михайло Папієв. Відчувається, що ця людина справді дуже серйозно і широко дбає про інтереси найманих працівників та їхній соціальний захист. Адже позбавляти людей чесно заробленої зарплати – це не лише незаконно, але й аморально. Тому вважаю, що дії голови ОДА стосовно погашення боргів із зарплати підприємствами-боржниками є принциповими, важливими і такими, що відповідають не лише закону, але й людській моралі.

– Як нині працюється чернівецьким підприємцям з обласною владою?

– Скажу так, як думаю, хоча нікому не нав'язую своєї точки зору. Але я, принаймні, з приходом на посаду голови Чернівецької облдержадміністрації Михайла Папієва відчув системний підхід до роботи

Михайло БЕРЕЗОВСЬКИЙ: «Ми не працюємо за принципом «купи-продай»

як у структурах державної влади Чернівецької області, так і в роботі з місцевими підприємствами. Я знаю Папієва давно: він – трудолюб, який живе проблемами області щодня, включаючи суботу і неділю. Хотілося б зауважити, що подібного в роботі голів ОДА не спостерігалось вже давно. Саме тому всі питання вирішуються чітко і швидко, без зайвої бюрократичної тяганини.

А про те, що він вболіває за область, свідчить прихильність до Буковини керівництва нашої держави. Наведу приклад: саме завдяки голові Чернівецької ОДА Михайлу Папієву в тісній співпраці з Президентом та Урядом лише торік на розвиток соціальної інфраструктури наша область отримала додатково з Держбюджету 111 мільйонів гривень, у той час коли Дніпропетровська область – 68 мільйонів, а наші сусіди Івано-Франківці – лише 11 мільйонів. Завдяки цьому траншу, з'явилася друга черга об'їздної дороги Чернівців, мости й дороги в гірських районах, десятки соціальних об'єктів у селах області. Михайло Папієв особисто підтримує цікаві для регіону інвестиційні проекти, тримає у полі зору ситуацію на важливих для Буковини об'єктах, зокрема на будівництві Дністровської ГАЕС.

Як голова комісії з питань бюджету, економіки та інвестицій обласної ради знаю, скільки зусиль докладено нашим губернатором, щоби цього року держава винайшла кошти на продовження будівництва Дністровської ГАЕС. Це пріоритетний об'єкт для енергетичної галузі не лише області, але й усієї України, який значно впливає і впливатиме на розвиток Буковини. Лише 2011-го за рахунок цього об'єкту Сокирянський район і місто Новодністровськ додатково отримають на соціальний розвиток 40 млн. грн!

Не можу не згадати ще один випадок. Коли постало питання про запуск єдиного в регіоні цукрового заводу, губернатор зібрав виробничників і вирішив питання за лічені дні. Ставлю питання: «Коли так працювали в будинку з левами?»... Отож бо й воно!

Знаю також, що у планах голови облдержадміністрації є ще багато прогресивних ідей, серед яких – залучення інвестицій до харчового та аграрного виробництв, розвиток транспортної інфраструктури, туристичного потенціалу краю. А це, в свою чергу, додаткові кошти для розвитку території, створення нових робочих місць, відрахування до бюджету тощо. Завдяки активній позиції Михайла Папієва, область бере участь у транскордонних проектах. І цей перелік можна продовжити. Та хотілося б наголосити: коли такий системний підхід буде зберігатися й надалі, то, гадаю, керівництво області разом з підприємцями зроблять наш край достатньо успішним та процвітаючим.

– А як почуваетесь в ролі голови бюджетної комісії облради?

– Як голова бюджетної комісії я знаходжу повну підтримку і розуміння з боку голів Чернівецької облдержадміністрації та обласної ради. Усі важливі питання розподілу бюджетних коштів ми вирішуємо під час спільних обговорень та консультацій. Відчувається, що голова ОДА Папієв тривалий час працював у серйозних державних структурах центральної влади, зокрема, був міністром і народним депутатом кількох скликань, має відповідні контакти у міністерствах і відомствах. Та, насамперед, має повагу членів уряду та особисто Прем'єр-міністра Миколи Азарова й Президента України Віктора Януковича. Тому з ним легко вирішувати як питання забезпечення регіону фінансовими ресурсами, так і питання пріоритетного розподілу бюджетних коштів. Усе робиться чітко й обдуманно. Обласна влада під його керівництвом комплексно працює над залученням в економіку краю інвестицій – як зовнішніх, так і внутрішніх. Це дозволить у поточному році запустити кілька нових виробництв, що сприятиме збільшенню бюджетних надходжень, підвищенню зайнятості населення. Все це вселяє надію на краще майбутнє.

Любов ПЛАХІНА, «Версії»

«РОЗСТРИЖЕНІ» ІНТЕЛІГЕНТИ

Йдеться про колишніх працівників заводів «Гравітон», «Кварц», «Електронмаш», інженерів і техніків, лікарів і освітян, які торгують на «Буковинському» ринку, в торгових точках на 2,5-5 кв. м. За даними Держпідприємництва, ще до 2000 року серед загалу базарних торгівців таких було аж 70%. Роздрібна торгівля дозволила їхнім родинам вижити в часи масових скорочень і гіперінфляції, втримала від виїзду на заробітки до Італії, Іспанії, Португалії... Хтось уже вийшов на пенсію, хтось – відкрив власну справу... Проте більшість цих людей, усвідомлюючи втрачену кваліфікацію в отриманій колись галузі знань, «у мир» із базару не повернулася. І в тріскучий мороз, і в зливу, з підірваним здоров'ям, з невлаштованим побутом, коли поблизу немає ні нормальної кав'ярні, ні вбиральні – ці люди звикли покладатися лише на себе, щоби заробити «живу» копійку...

– Потрапила я на ринок «Буковинський» 93-94-го року, коли позакривали підприємства, – розповідає **Ольга ГРИГОРЯК**. – До цього я працювала на «Кварці» – оператором прецизійної фотолітографії. Багато працює тут і колишніх працівників «Електронмашу», і «Легмашу»... Ми їздили на Калинівський ринок, брали там під реалізацію маленьку торбинку товару, рядочками ставали, розкладали на клейоночки.

Нових робочих місць для працівників колишніх буковинських промислових «гігантів» держава ще не в змозі була створити, тому чи не єдиним виходом для людей було спробувати себе на ринку.

– Працювала ще легка, хімічна промисловість, люди мали ще якусь копійку – і бігали до нас купувати. Продавали усе – і взуття, і нижню білизну, чоловічий та жіночий одяг – я усе перепробувала. На що був попит – те потрошки підносили та продавали. Увечері складали решту в торбинку, на плечі, – і несли додому. І так від сьомої ранку – до сьомої вечора.

Спочатку тут просто було відкрите поле, пізніше його засипали гравієм. З Польщі привозили великі парасольки – ховалися під ними не так від дощу, як від сонця, бо починали ми тут продавати десь від червня, коли було досить жарко. Взимку приходили зранку, у валянках, бурках, в дубльонках, розчищали та виносили сніжок, кожен зі свого місця, ставили розкладайки...

Потім з'явилися палатки, ролети понакладали, загородилися... Усі ті робочі місця ми зробили власним коштом, а засновник уже облаштував нас... Речі привозимо – хто з Хмельницька, хто з Одеси, проте переважна більшість – з Калинівського ринку.

– Я один із «могіканів» цього ринку, – каже **Микола БОНДАРЕНКО**. – Тих, хто починав тут 93-го, залишилося небагато: багатьох віднесли «на Годилів», інші – пішли на Калинку. Залишилися одиниці. Звісно, прийшли ми сюди не від життя хорошого, кожен з нас хоче їсти, вдягатися і вбуватися. Мабуть, відсотків 50% сьогодні на ринку – пенсіонери. Вони змушені тут працювати, бо їхньої мінімальної пенсії навіть на комунальні послуги не вистачає. З 98 року ми всі офіційно зареєструвалися як підприємці. І ось тепер, йдучи на пенсію «підприємцем» на спрощеній основі, навіть маючи 20, 30, навіть 40 років стажу, із колишніми хорошими зарплатами інженерів, ми отримуємо стільки ж, як і ті, хто ніколи ніде не працював і не має робочого стажу. В пенсійному фонді кажуть – краще би ви ці роки ніде не працювали, сиділи вдома – у вас би була більша пенсія...

Віктор РЯБОЙ 25 років відпрацював на виробництві – був начальником цеху «Цементно-шиферного комбінату». Ще молодим спеціалістом його направили до Рибниці на Придні-

строві, проте через складну ситуацію 2004 року йому з сім'єю довелося повернутися на «малу Батьківщину».

– Виїхав з Радянського Союзу – повернувся до незалежної України... Відповідної роботи тут не було – ні для мене, ні для моєї дружини – педагога, тож родичі порадили піти на ринок, адже тут щодня є якась копійка – живі гроші.

– Думка про те, що підприємці заробляють багато – склалося по оптовикам Калиновського ринку. Скажімо, до 97-го року тих грошей з торгівлі вистачало, адже якщо ти привозив з Калинки сумку речей, то за день майже все розпродавав. Зараз якщо продаси одну-дві речі – це вже добре, адже буває що і по кілька днів немає ніякої торгівлі... От

Валерій БОРДІАН відстоює інтереси підприємців ринку «Буковинського»

зараз відмінили у нас ринковий збір, зате послуги ринкові підняли на цю ж суму. А тут ще держава намагається з нас «останні штани» стягнути...

– Наш ринок – чи не найдорожчий в Україні, – погоджується з Віктором **Валерій БОРДІАН, директор громадської організації «Асоціація ринків Буковини»**, – адміністрація усі свої витрати перекладає на нас, ще й намагається побільше заробити... Якщо на Калинці підприємці платять за ринкові послуги 80 коп. за квадратний метр, то ми від січня – 2.10! І платили б іще більше! Тому ще з 95 року ми створили певну ініціативну групу, яка представляє інтереси підприємців усього ринку «Буковинський». Саме тоді наш ринок намагалися перетворити на виключно продуктовий,

а промтоварну групу – перенести на ринок «Зелений». Ми цього не дали зробити. 2004-2005 року міська влада намагалася реконструювати ринок в сучасний торгово-сервісний центр. Засновники пропонували нам «увійти в долю», проте ми були проти, адже бачили, що відбувається з «Формаркетом». Ми опасалися, що може змінитися власник, розпочнеться будівництво, і ми залишимося без робочих місць, без компенсації, – тож ініціювали створення групи з депутатів міської ради, які вивчали ситуацію, готували матеріали, і влітку 2006 року підготували це питання на сесію. Тоді ж ми створили Раду підприємців ринку «Буковинський» у кількості 12 чоловік.

В нас стільки накопичилося питань, що зібрання доводилося проводити мало не щотижня. За генеральним планом міста планувалося, що на цій площадці має бути кіноконцертний

«Костяк» цієї ради зцементував колектив ринку. Ми фактично об'єднані однією метою. Ніхто не вірив, що ми виступатимемо за те, щоби передати цю землю місту. Проте нам краще мати справу саме з містом. Звісно, ми зацікавлені ще в роботі ринку – хоча б кілька років, і хоча переважна кількість підприємців тут не заробляє, а перебивається, нам просто ніде подітися...

Ми одні з перших розробили зразок договору з адміністрацією ринку, в який включили питання, що стосувалися роботи, тарифів, відпочинку. Пізніше вже міська рада затвердила типовий договір такого типу. Тепер, попри деяке нещодавнє збільшення вартості ринкових послуг ми домоглися від адміністрації окремого пункту, в якому власник зобов'язувався до кінця терміну договору (тобто до кінця року) не вносити якихось змін у розмір тарифів. Тобто наша рада вирішує з адміністрацією і проекти договорів, і розмір плати за послуги, змушуємо за умовами договорів робити ремонти.

Серед останніх акцій підприємців – протести проти змін до бюджету та Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», що були прийняті Верховною Радою України 8 липня, а також проти нещодавнього проекту податкового кодексу.

– Ми мітингували біля самого ринку, біля обласної адміністрації. – розповідає Валерій Бордіян. – Причому, ми чітко визначилися що ведемо економічну боротьбу за свої права, в політичних акціях участі не беремо. Нещодавно почали активніше співпрацювати з Чернівецькою обласною громадською організацією «Асоціацією ринків Буковини», одним із засновників якої є Володимир Дорощ. Я став її тимчасовим виконавчим директором. Зважаючи на невелику ефективність демонстрацій, ми переходимо до інших методів відстоювання своїх інтересів – активно беремо участь в структурі асоціації, створюємо первинну організацію у складі Всеукраїнської профспілки «Столиця-Регіони», яку очолює В'ячеслав Рой. Ця профспілка захищає права саме працівників малого та середнього підприємництва. Гадаю, вже невдовзі на кожному ринку будуть створені такі первинні організації, адже зацікавлення профспілками серед майже 30 тисяч підприємців міста лише зростає.

Ігор КОНСТАНТИНЮК, «Версії»

ПІДСУМКОВІ ЦИФРИ

108,2% – таким був, за даними Держкомстату України, рівень інфляції (індекс споживчих цін) в області торік. У відповідному періоді 2009-го – 110,1%.

Торік продукти харчування зросли в ціні на 10,5%. Найбільше подорожчали масло (на 27,9%), твердий і м'який сир (20,5%), молоко (20,2%), олія (17,6%), овочі (17%), хліб (16,6%), макаронні вироби (14,2%) і цукор (12,5%). Ціна на м'ясо та м'ясопродукти

зросла на 3%, на фрукти – на 2,5%. Водночас зменшилися ціни на яйця та рибу. Подорожчали також майже (на 27% і 9% відповідно) тютюнові вироби та алкогольні напої.

Ціни на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 15,9%, у тому числі газ – у 1,5 раза, скраплений газ – на 23,5%, плата за гуртожитки – на 18,3%, за власне житло – на 15,8%.

Зростання цін на транспорт (13%) зумовлене

здорожчанням послуг автодорожнього пасажирського транспорту на 20%, палива та мастил – на 15,4%. Зросла також вартість самих транспортних засобів (на 2,1%).

Ціни у сфері освіти зросли на 10,4%, в основному за рахунок підвищення вартості послуг установ вищої освіти на 11,4%. Крім того, вартість послуг установ середньої освіти зросла на 8,6%, установ дошкільної та початкової освіти – на 7,3%.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 3,3%. Найбільше подорожча-

ли послуги санаторно-курортних установ (на 15,1%).

108,9% становив торік індекс цін виробників промислової продукції Чернівецької області (за 2009 р. – 108%). Зокрема, продукція переробної промисловості подорожчала на 11,5%. Найбільше зростання цін зареєстроване в легкій промисловості – на 34%. Продукція добувної промисловості зросла в ціні на 5,1%. Натомість у виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води ціни знизилися на 0,2%.

ФРАЗА ТИЖНЯ

МИХАЙЛО ПАПІЄВ: «Ми не дозволимо спекулянтам наживатися на людях»

– І не допустимо ситуації, коли знищується конкуренція на ринках, коли на людях наживаються посередники, які закупають м'ясо живою вагою за 11 грн, а продають за 50-60 грн, – наголосив голова обласної державної адміністрації Михайло Папієв на нараді. Як засвідчив аналіз її учасників, ціни на основні продовольчі товари необґрунтовано завищені, й головна причина цього – спекуляції реалізаторів.

– Об'єктивних причин для підвищення цін та їхнього подальшого

зростання на території області немає, – наголосив голова облдержадміністрації. Щоби запобігти зловживанням тих, хто неправомірно піднімає ціни на продукти, будуть залучені правоохоронні органи та вжиті відповідні заходи, зазначив він. За словами Михайла Папієва, надходять також звернення від товаровиробників стосовно перешкод у реалізації власної продукції за цінами, нижчими за ринкові. Такі сигнали вимагають реагування не лише контрольних, а й правоохоронних органів. Для стабілізації цінової ситуації на ринку продуктів харчування губернатор доручив відповідним структурам вивчити ситуацію та перевірити отриману інформацію, «яка може бути свідченням картельної змови».

«40+» – ЦЕ «САМИЙ ЦІМЕС» ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЗРОБИТИ КАР'ЄРУ, ЯКЩО РОБОТОДАВЕЦЬ ЗНАЙДЕТЬСЯ...

Виявляється, відмовляючи в наданні роботи працівникам після 45-ти на користь молодших осіб, працедавці не розуміють, що втрачають! Адже старші за віком претенденти на робоче місце не лише мають більший досвід, вищий фаховий рівень, а й відносно більшу свободу стосовно догляду за дітьми, відповідальність, більше цінуватимуть отриману роботу... Існує навіть думка, що такі люди менш вимогливі до рівня оплати праці: адже вибір у них, мовляв, невеликий, тож задовольняються пропозицією роботодавця... Попри такі оптимістичні міркування, а також незважаючи на 5-річну провтіницьку роботу Обласного центру зайнятості з цього питання, 65% поданих до Центру вакансій (900 заявок) містять

умову обмеження віку! І така дискримінація відбувається не тільки в приватному секторі, а й у державному.

Отже, в Україні є утиски роботодавцями прав працівників за віком. Але немає жодного позову до суду від утиснених. І річ не лише у складності юридичного доведення факту дискримінації, а й у наявності «другої сторони медалі» – аргументів роботодавця. Адже він хоче мати в підпорядкуванні гнучкого до сучасних вимог, готового опановувати нові знання й ламати власні стереотипи працівника. А не того, хто неспроможний відмовитися від дерев'яної рахівниці на користь персонального комп'ютера чи боїться факсового апарата, як полтергейсту...

З різних боків розглянути

проблему, яка ще більше загострюється в умовах реформування пенсійної системи в Україні, намагалися учасники круглого столу «40+» – право на працю», проведеного Конфедерацією профспілок недержавного сектору економіки Чернівецької області. «Діагнози» проблемі ставилися різні, почасти кардинально протилежні: від «дискримінації найманого працівника» до «геноциду нашого роботодавця».

«Містків» між опонентами – працівниками та працедавцями – є кілька, і головні серед них – це держава й профспілки.

Держава має створити такі умови, щоби унеможливити дискримінацію за віком. Зокрема, цьому сприяють служби зайнятості, які вирізняються від інших соціальних служб тим, що не лише здійснюють виплати у випадках настання безробіття, а й реалізують активні програми. Приміром, останнім часом близько 4 тис. зареєстрованих безробітних безкоштовно отримали другу освіту або підвищили свою кваліфікацію. Але служба зайнятості – це сприяння працевлаштуванню, а не створення робочих місць!

На сторожі прав найманих працівників стоїть і Державна інспекція праці – орган, який перевіряє дотримання законодавства про працю і вживає заходів до порушників. Та враховуючи те, що на сьогодні 80% роботодавців – приватники і здебільшого вони порушують законодавство про працю, а інспекторів – лише 18 осіб на область, то на цьому етапі втручання держави також залишається мінімальним. Зазвичай це – роз'яснювальна робота. Зате майбутня адміністративна реформа, якою передбачається 30-відсоткове скорочення держслужбовців, суттєво підкине хмизу до полум'я дискримінації найманих працівників!

У жовтні 2010-го на розгляд Верховної ради народні депутати внесли законопроект №7224 «Про запобігання дискримінації щодо осіб літнього й похилого віку в Україні». Наразі він опрацьовується в комітетах. Проте зауваження фахівців до цього законопроекту полягають не тільки в його декларативності та малому обсязі – містить лише близько двох десятків статей. Положення законопроекту дублюють ратифі-

ковану Україною Конвенцію Міжнародної організації праці, яка за своїм статусом і в силу ратифікованості вища за наші внутрішні закони. Дотримуватися нам є чого. Проблема держави – не у відсутності законів, а у незабезпеченості їхнього виконання.

Тож іще одним «інструмен-

том порозуміння» між роботодавцем і працівником можуть стати профспілки. Інструмент цей може бути доволі жорстким – якщо це будуть нові за духом профспілки, а не та пасивна маса, з якою звикла офіційно мати справу держава від часів СРСР.

Такі профспілки вже є, і ще будуть. Вони готові захищати тих, хто цього потребує. Чи готові українці шукати в них захисту?

Маріанна АНТОНЮК, «Версії»

Як боротися з дискримінацією?

1. **Стати сучасним. Додати у своє резюме інформацію про хобі, пов'язане зі спортом, відкрити аккаунт у соціальних мережах. Ці нескладні прийоми допоможуть вам виглядати сучасніше.**

2. **Спілкуватися з роботодавцем. Сам роботодавець, можливо, і не відмовив би 40-45-річному претенденту на місце, і врахував би його досвід і знання. Але часто шукачеві доводиться проходити через «фільтр» кадрових агентств, у якому чітко зазначений припустимий вік кандидата.**

3. **Більше інформації про себе. Якщо поговорити з роботодавцем особисто немає можливості, то, крім резюме, треба подати ще й супровідний лист. У ньому необхідно викласти всі свої переваги, як професіонала. А якщо не має жодних унікальних переваг, то варто написати, чому хочете працювати саме в цій компанії.**

4. **Розкажіть роботодавцеві про переваги віку. Проте, що ви не будете «тікати» раніше з роботи за дитиною до дитячого садка, що ваша відпустка не буде прив'язана до дитячих канікул тощо.**

5. **Опишіть роботодавцеві вдалі ситуації, у яких вам вдалося працювати з молодими співробітниками або під керівництвом начальника, що був молодшим за вас.**

6. **Телефонуйте 57 41 18 або 57 30 34 у Чернівцях – там є фахівці, які вам допоможуть подолати дискримінацію роботодавцем за віком.**

ІНФОРМУЄ ПРЕС-СЛУЖБА ОДА РАДЯТЬСЯ ОСВІТЯНИ

На Буковині вперше відбулися Крайові збори керівників освіти, які прийняли Регіональну концепцію виховання дітей.

Перші Крайові збори директорів загальноосвітніх навчальних закладів, у яких взяли участь близько 400 керівників-освітців, відбулися за участі перших осіб в обласній владі – голови облдержадміністрації Михайла Папієва, голови обласної ради Василя Ватаманюка, начальника управління Міністерства внутрішніх справ в області Миколи Харабари,

начальника Головного управління освіти і науки ОДА Михайла Бауера, керівників районних державних адміністрацій і рад.

Йшлося про ситуацію в молодіжному середовищі та необхідність удосконалення системи виховання покоління, яке завтра стане основою нашого суспільства. Запропонована учасникам зборів Буковинська регіо-

нальна концепція виховання до 2015 року повинна допомогти, перш за все, педагогам проектувати й моделювати процес навчання й виховання, залучати широку батьківську громадськість до активної участі в діяльності загальноосвітніх навчальних закладів, привертати увагу суспільства до проблем суспільного формування молодого покоління.

У своєму виступі голова облдержадміністрації Михайло Папієв наголосив на необхідності відмови від стереотипної системи виховання. «Нас непокоїть якість нової генерації буковинців, криміналізація учнівського середовища, зростання кількості бездоглядних і безпритульних дітей, – відзначив голова

облдержадміністрації Михайло Папієв у ході крайових зборів. – Тому все виховне дійство має зосередитися на основному об'єкті виховання – дитині – через суб'єкти виховного процесу».

«Створення ефективної системи виховання нової генерації буковинців – пріоритет номер один, оскільки йдеться про майбутнє краю, – відзначив у своєму виступі на зборах голова облдержадміністрації Михайло Папієв. – І таку систему в області ми створюємо. Вона передбачає персональну відповідальність органів місцевої влади, педагогів і керівників навчальних закладів, усіх, хто опікується вихованням молоді, за негативні прояви в молодіжному середовищі.

Зроблено чимало, але результати нас ще не задовольняють. Тому обласна державна адміністрація ставить завдання перед райдержадміністраціями та місцевими органами управління освітою спільно з органами місцевого самоврядування протягом найближчих чотирьох років досягти прориву у сфері виховання дітей та молоді. Переконалий, що наприкінці 2015 року ми зможемо отримати очікувані підсумки».

Результатом роботи перших Крайових зборів директорів загальноосвітніх навчальних закладів стало схвалення Регіональної концепції виховної діяльності закладів освіти Чернівецької області на 2011-2015 роки.

ГЕОРГІЙ ГАЛИЦЬ: «ЗАБОРГОВАНА ЗАРПЛАТА МАЄ БУТИ ВИПЛАЧЕНА ДО КІНЦЯ ПЕРШОГО КВАРТАЛУ»

Заборгованість із виплати заробітної плати має бути ліквідована до 1 квітня. На цьому наголосив перший заступник голови обласної державної адміністрації Георгій Галиць на засіданні обласної комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати, своєчасної виплати пенсій, стипендій та інших соціальних виплат.

– Таке завдання перед місцевою владою жорстко поставив Уряд: абсолютне викорінення такого ганебного явища як борги із виплати заробітної плати працівникам, – наголосив Георгій Галиць.

Підприємства області повинні виплатити своїм працівникам заборговані 3 млн. 100 тис. гривень. Хронічно у боргах із зарплати Чернівці, на їхній «совість» більше третини обласного боргу – 1 млн. 260 тис. гривень. Значні суми боргів накопичили Сторожинецький (201,3 тис. грн), Вижицький (122,1 тис. грн) та Новоселицький (98 тис. грн) райони.

Непроста ситуація склалася з підприємствами – банкрутами, де «завис» майже мільйон гривень невиплаченої зарплатні.

Найбільше заборгували своїм пра-

цівникам чернівецькі підприємства: ШБУ № 60 (Ярослав Майор, 254,5 тис. грн), ДП ДГ «Центральне» (Зіновій Новіцький, 225 тис. грн), ТзОВ «Авіс-енергомаш» (Зіновій Садовий, 209,2 тис. грн), Державне підприємство «Чернівцілегмаш» (Дмитро Пузряк, 201,4 тис. грн), ЗАТ «Агрошляхбуд» (Мирон Шіпка, 169,6 тис. грн), ТзОВ «Електромонтаж-470» (Богдан Пернаровський, 97,1 тис. грн), КП «Чернівцішляхбуд» (Віталій Мацьопа, 82 тис. грн), БАТ «Денисівка» (Олександр Шабала, 80,4 тис. грн), БАТ «Черемош», Наталя

Олексюк, 60 тис. грн), БАТ «Чернівціоблпаливо» (Наталія Ревага, 25,7 тис. грн).

Серед районів області найбільша заборгованість у Сторожинецькому районі: Сторожинецьке ВУЖКГ (Ілля Карлійчук, 139,8 тис. грн), ТОВ «Золотий колос» (Іван Чолак, 61,5 тис. грн). У Вижицькому районі: ЗАТ «Буковинамолдагропромбуд» (Анатолій Скуляк, 51,9 тис. грн), ТОВ «Берегометська лісова компанія» (Микола Шешур, 43,2 тис. грн), Вижицьке будинкоуправління (Олег Олексюк, 13,8 тис. грн), ПП «Коста» (Василь Марчук, 13,2 тис. грн). Боржники у Новоселицькому районі: СВК «Ванчиківці» (С.Гайсан, 98 тис. грн). У Путильському районі: БАТ «Путильське АТП» (В.Мацкан, 38,2 тис. грн). У Новодністровську:

ТзОВ Дністерелектросервіс» (Василь Кирилюк, 15,3 тис. грн).

Перший заступник голови облдержадміністрації наголосив, що, незважаючи на складну ситуацію в економіці, з боргами в області миритися не збираються:

– Ми відповідаємо перед людьми й державою за те, щоби працівники отримували зарплату і були соціально захищені, – нагадав він посадовцям. І попередив, що формальної роботи із погашення заборгованості не потерпить. Що ж до проблемних підприємств, то перший заступник голови ОДА доручив відповідним службам ретельно розібратися у причинах їхньої неспроможності заплатити людям зароблене і вжити адміністративних заходів впливу для погашення боргів.

ДИТИНА ПОГАНО РОЗМОВЛЯЄ? – РОЗВИВАЙТЕ РУКИ!

тигранного олівця.

Прості рухи рук допомагають зняти напруження не лише з рук, але й з губ, та знімають розумову втому.

Не варто вважати, що зв'язок між руками і мозком – винахід лише китайських учених. Українська народна педагогіка дає приклад дитячих ігор-забавлянок: «Ладусі-Ладусі», «Сорока-Ворона», «Кую-кую чобіток»... Їхнє значення і досі недостатньо осмислене дорослими. Переважна більшість батьків вважає, що такі ігрові заняття лише розважають, а не, скажімо, розвивають чи оздоровлюють. Насправді ж, дослідження вітчизняних фізіологів підтверджують зв'язок розвитку рук із розвитком мозку. Праці авторитетних світових вчених довели, що кожний палець руки має вплив на функції вищої нервової діяльності та на кору великих півкуль мозку.

Діти, які вміють рухати кожним пальчиком окремо, у майбутньому не матимуть проблем із мовленням. Якщо пальці напружені, згинаються і розгинаються лише разом або, навпаки, в'ялі, не роблять ізольованих рухів, слід чекати проблем з вимовою звуків.

Прості рухи рук допомагають усунути напруження не лише із самих рук, а й з губ і знімають розумову втому.

Наразі для визначення рівня мовлення з дітьми перших років життя проводять такий дослід: просять дитину показати 1, 2, 3 пальчики (показують, як це робити). Діти, які вміють рухати кожним пальчиком окремо, у майбутньому не матимуть проблем із мовленням. Якщо пальці напружені, згинаються і розгинаються лише разом або, навпаки, в'ялі, не роблять ізольованих рухів – слід чекати проблем з вимовою звуків.

Мовленнєві зони розташовані у правій чи лівій півкулях, залежно від того, є людина ліворукою чи праворукою. При вивченні будови мозку це особливо переконливо показує зв'язок функції мовлення і руки. Точно встановлено, що насильне перенаванчання ліворукості у праворукість (наприклад, коли дитині прив'язують ліву руку за спиною) у більшості випадків призводить до заїкання та інших розладів мовлення. Наведені факти дають змогу віднести кисть руки до мовленнєвого апарату, а зону кисті руки вважати ще однією зоною мозку! Отже, у період підготовки дитини до активного мовлення потрібно тренувати не лише артикуляційний апарат, але й руки.

Жанна АНТОНЮК, логопед ДНЗ №2

Про вплив мануальних (для рук) вправ на розвиток мовлення було відомо ще в II сторіччі до н.е. в Китаї. Фахівці знають, що ігри за участі рук і пальців (на зразок нашої усім відомої «Сороки-Ворони») сприяють гармонійному розвитку тіла й розуму та підтримують у належному стані мозкові системи.

Рухи пальців і кистей рук дитини особливо впливають на її розвиток. У немовляти ручки завжди стиснуті в кулачки і коли дорослий вкладає в них свої вказівні пальці, дитина міцно їх стискає (і часом так міцно, що малюка можна за них навіть підняти). Чим частіше використовується хапальний рефлекс дитини, тим ефективніше відбувається емоційний та інтелектуальний розвиток малюка.

За насиченістю акупунктурними зонами кисть не поступається вуху чи стопі.

Пальці мають велику кількість рецепторів, які посилають імпульси до центральної нервової системи людини. На кистях рук розташовано чимало акупунктурних точок, масажуючи які можна впливати на внутрішні органи, рефлекторно з ними поєднані. Східні медики встановили:

- масаж великого пальця активізує функціональні властивості головного мозку;
- масаж вказівного позитивно впливає на стан шлунка;

- середнього – на кишечник;
- безіменного – на печінку і нирки;
- мізинця – на серце.

Не варто думати, що зв'язок між руками і мозком – винахід лише китайських учених. Українська народна педагогіка дає приклад дитячих ігор-забавлянок: «Ладусі-Ладусі», «Сорока-Ворона», «Кую-кую чобіток»... Їхнє значення і досі недостатньо осмислене дорослими.

У Китаї поширені вправи з кам'яними і металевими кульками для долонь. Популярність цих занять пояснюється їхнім оздоровчим і тонізуючим ефектом. Регулярні вправи з кульками поліпшують пам'ять і розумові здібності дитини, а також зменшують емоційне напруження, покращують діяльність серцево-судинної і травної систем, розвивають координацію рухів, силу й спритність рук, підтримують життєвий тонус.

В Японії широко використовують вправи для долонь і пальців з волоськими горіхами. Чудовий оздоровчий і тонізуючий вплив на організм людини має перекочування між долонями шес-

ОЧЕВИДНЕ – НЕЙМОВІРНЕ ШЕФ-КУХАР ЛОНДОНСЬКОГО РЕСТОРАНУ ЛІКУЄТЬСЯ В ЧЕРНІВЦЯХ – У ЦІЛИТЕЛЯ ШУРПІНА

Одразу ж зауважимо, що Петро Іллч Твардовський – чернівчанин, який понад 10 років мешкає у столиці Великобританії. Тож його приїзд до Чернівців не викликає подиву. А все решта – з перших, так би мовити, вуст.

– Гавріла Шурпін знаю особисто від 2006-го року, коли дружина вперше привела мене до чернівецького цілителя. Мені було тоді за сорок. Одне слово, той вік, коли в тебе нічого не болить лише тоді, коли ти помер, за анекдотом.

Що робить Шурпін, як він впливає на пацієнта – пояснити не можу. Хочу тільки підкреслити, що належу до людей з раціональним і логічним мисленням. Тож вірю винятково тому, що самий бачу й відчуваю. Та й у житті звик усе аналізувати. Крім того, я ще й скептик. І гіпнозу не піддаюся – це перевірене.

Так ось, при всіх цих якостях характеру не можу пояснити, як допомагає Шурпін. Але що допомагає – це стовідсотково! Ще й навіть на відстані! Принаймні, він рятував моїх дружину й дитину.

А зі мною особисто була така пригода. У розпал епідемії каліфорнійського або ж свинячого грипу мені поставили цей малоприємний діагноз. Прописали відповідний препарат, «Таміфлю», який був тоді в усіх на устах. Дружина з переляку зателефонувала до Гавріла Герасимовича.

Шурпін поговорив зі мною по телефону і сказав, щоби я не пив прописаний мені лік, бо в мене не свинячий грип, а звичайнісінька застуда. Наступного дня я звернувся за консультацією до іншого лікаря. І той, обстеживши мене, зняв діагноз «каліфорнійський грип», підтвердивши висновок чернівецького цілителя про звичайну застуду. Це врятувало мені життя, бо ліки, які призначали для лікування свинячого грипу, давали дуже погані побічні ефекти – аж до смерті.

Іншим разом мене замучив незрозумілий триденний головний біль, який не знімали жодні пігулки. Зателефонував по допомогу до Шурпіна. Той наказав, щоби я ліг і розслабився. Провівши діагностику й якісь лікувальні дії на відстані, він сказав, що я зараз засну, а на ранок прокинусь здоровим і свіжим, як немовля. Так воно й сталося.

Що це? Сказати не можу, але факт залишається фактом. І те, що не фантастика, – це однозначно. Напевно, не все ще пояснюється наукою...

Петро ТВАРДОВСЬКИЙ,
колишній чернівчанин

ТРАВ'ЯНИЙ ЧАЙ ЗМЕНШИТЬ ТИСК

Знайдений ще один спосіб нормалізувати кров'яний тиск. Таку незвичайну властивість має Трав'яний чай з гібікусом (каркаде, суданською мальвою). Він не лише ефективно регулює тиск, але й попереджає серцево-судинні захворювання, – дійшли висновку науковці з

Університету Бостона (США). Лише три чашки такого чаю зменшать тиск і повернуть гарне самопочуття. В експерименті взяли участь чоловіки й жінки, гронічні гіпертоніки. Доведено, що на стан судин благотворно впливають також дієта, збагачена бобовими й горіхами. Ці продукти

знижують рівень холестерину в крові. Такий же ефект мають фрукти й овочі.

Натомість перевага в раціоні різноманітних ковбасних виробів та гамбургерів погіршує роботу серцево-судинної системи і збільшує ризик розвитку серцевої недостатності.

Вино народів світу

Незалежний
винний експерт
Віталій КОВАЧУК

РАЙ НА КРАЮ СВІТУ

Чернівці
Промісвіт Незалежності 52-а
тел. (0372) 52-13-23

друківня «АГ» АГ 30137 від 16.08.2010

Яке місце Чилі у світі вина? Образно кажучи – це наче добрий компроміс між французькими та італійськими виноробами.

Wine Spectator

«Рай на краю світу», — саме так інколи називають Чилі.

Це дивовижна країна, країна природних, історичних і культурних контрастів.

Коли ми, прокинувшись, тільки відкриваємо очі – чилійці якраз смачно засинають: у нас — ранок, а у них — ніч. На територію Чилі падає максимальна кількість кліматичних зон, а ще — це найдовша і, разом з тим, одна з найвузких у світі держав, витягнута вздовж узбережжя Тихого океану на більш як чотири тисячі кілометрів. Гори, пустелі, озера і льодовики, — калейдоскоп природних нарисів і все Чилі вражає.

Історія Чилі, налічує десятки тисяч років. Чого тільки не бачила ця земля – лише в минулому тисячолітті довелося пережити не одне століття завоювань інків та іспанців, війни проти Болівії і Перу, а ще драматичні внутрішні протиріччя — тернистий шлях до свободи і порозуміння.

Із цікавого, варто відзначити, що ця держава — один із найкрупніших у світі експортерів міді. Тут вирощують майже всі відомі на планеті фрукти і овочі. Рівень злочинності в Чилі — один із найнижчих у світі. А ще значна частина матеріалів про НІО, що періодично з'являються у світових ЗМІ, стосуються саме території Чилі.

Варто відзначити і той факт, що з цих місць походять винахідники шоколаду. Саме племена, котрі свого часу мешкали на території Чилі відкрили світу рецепт отого до певної міри навіть містичного шоколаду з

перцем. До речі, про місцевий перець теж, мабуть, чув чи не кожен.

Словом, одного разу, відкривши для себе Чилі, вам неодмінно захочеться повернутись туди знову і знову. В буквальному сенсі, на жаль, дозволити собі таке задоволення зможе далеко не кожен, хоча...

Відчуття неповторний аромат чилійських овочів і фруктів: ананас, грейпфрут, банан, апельсин, лимон, виноград, мускатний горіх, кавові зерна, перець, оливи, листки чаю, а ще свіжий подих океану і обійми гірського повітря, — все це так можливо тут, у нас вдома. І допоможе в тому винний продукт, під чилійської природи і натхненної праці місцевих людей — вино.

Виноградарство, ще з середини минулого тисячоліття в Чилі започаткували конкістадори. Так би мовити – навіть в «чилійському раю»

без вина життя іспанцям видавалося дещо безбарвним. А довести вино з Європи у Чилі «живим» на той час не було можливим. Тож, посилавшись на офіційну причину, мовляв, вино потрібно для релігійних церемоній, іспанці ввезли за його виробництвом безпосередньо в Чилі. Ясна річ, навчили і місцевих мешканців. Але самим чилійцям займатися вином по-дорослому іспанці не дозволяли, аби на перспективу не виростити собі конкурента.

Втім, те чого так боялася Іспанія, зрештою, таки відбулося. Починаючи з 19 століття, коли Чилі здобула незалежність, виноробство наче переродившись — почало стрімко розвиватись.

Совіньйон Блан, Каберне, Мерло, Шіраз — чи не кожен із європейських сортів у Чилі відкрився по-новому.

Варто зазначити, що серед місцевих знаті величезною популярністю користувалися французькі вина, відтак і свої власні – вони хотіли бачити принаймні схожими на ті, що робили імениті європейці. В Чилі почали завозити популярні фран-

цузькі лози, а винокурні вдосконалювали європейською технікою. Чилійці навіть переманювали до себе за чи-малі гроші іменитих французьких виноробів, аби лишень ті допомогли їм досягти отой легендарної «фордоської» глибини і якості. І поступово країна така стала повноцінним гравцем на світовому ринку вина. Тепер туди нікого не потрібно заманювати чи переманювати. Великі європейські винороби охоче розвивають своє виробництво на території Чилі, адже сьогодні ні для кого не секрет, який божественний напій може дати природа «на краю світу».

P5. Шардоне, Совіньйон Блан, Каберне, Мерло, Шіраз — чи не кожен із європейських сортів у Чилі відкрився по-новому. А окремо слід сказати про Карменер, який у Франції допускали лише в «масовку». Але одного разу йому пощастило потрапити до Чилі. Саме тут він знайшов «френкисерію», ліки в нього повірили. І не так давно віддали йому «головну роль». Тепер його «грою» насолоджуються весь світ...

Виномаркет Wine Time презентує серію фестивалів вина

Вино народів світу

ЧИЛІ

CHILE

2-12 лютого на честь Дня проголошення Незалежності Чилі на всі чилійські вина — **ЗНИЖКА 10%**

Знайте свого артиста!

Микола Леонід Сидорчук
в День народження
вперше шанувальники
Микола Леоніда
независимо
таланту, до яких
прийдуться подяки
платити «Версії».

Від широго серця бажаємо
легкості, висоти, нових цікавих
ролей, море квітів, подарунків і
поцілунків на долоні і шкелеті роки!

Сільву Василівну МАКОВЕЙ
в День народження
вітають однокурсники,
друзі, колеги та учні:

Василівно, ви завжди були
Якщо хочете, запитайте мене,
Якщо хочете, дайте мені
Нам традиційні від душі радості!
Хай щастя завжди супроводить Вас!
Хай щастя завжди й шана не покидає,
А Василівно й учні й колеги
Завжди будуть з Вами раді й щасливі!

**На Винограді у світі виноробів,
батька, дідуся Леоніда
МАКОВЕЯ в День народження
шитають дружина, діти та внуки.**

Тату рідний, татко наш дідуся,
Ти в нас є – і життям нам цей світ.
Нашей сироті не спати на думу,
Ти жавиш до радості нам ото літ.
Хай не втомлюється працювати
рука,
Старість хай обходить, долає,
Тільки радість хай думкаєсть
дарила,
Ти – найкращий в світі є для нас!

ЦЕРКВА, СПОВИТА ЛЕГЕНДАМИ

УБУКОВИНСЬКОМУ ХРАМІ МОЛИВСЯ СИН БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

У центрі Виженки на невеличкому пагорбі стоїть Свято-Іванівська церква, якій понад 200 років. Подейкують, освячена тут вода має цілющу силу, тож на храмове свято сюди з'їжджаються люди з усієї України. А старожили села переказують, що колись на цьому місці стояла капличка, в якій молився син Богдана Хмельницького – Тиміш.

Під дерев'яною стріхою сидять бабуся та дідусь. Тишенько про щось гомонять, спостерігають за людьми, які заходять до церкви, вітаються з односельцями. Жінка, одягнута у теплий гуцульський жупан, присіла біля них і почала підтягувати церковному хору, спів якого чути на вулиці. Нині церкву відкривають лише на свята, тому тут завжди збирається чимало народу.

Як Іван врятував Виженку

– Свято-Іванівська церква – справжня легенда, – каже Михайло Іванюк, почесний голова Вижицького районного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта». – Іван

Пилип'юк, мешканець Виженки, ще 1963-го року розповів мені історію церкви. Коли татари з Вижиці наступали на Виженку, мешканці мужньо боронили своє село.

На високому пагорбі стояв ватажок і керував татарами. Здавалося, що проти такої сили ніхто не встоїть. Раптом татарський головнокомандувач упав мертвий. Одразу після цього вершники повернули коней назад і втекли.

Виженківчани піднялися на пагорб і побачили там татарського ватажка з ножом у грудях. Поряд із ним лежав мертвий Іван, який жив у Виженківській долині. У татар був закон: якщо у бою гине командир, усі його підлеглі по-

винні загинути з ним або втекти. Іван був дуже розумний і кмітливий. Він здер з убитого татарина одяг, зайшов ззаду і зарізав ножом ординського ватажка – так він урятував Виженку від загибелі. Ті, хто знали Івана, поставили на місці його подвигу хрест, пізніше – капличку, а 1792 року збудували на цьому місці церкву й охрестили її Іванівською. Документи, які достовірніше засвідчували би історію церкви, швидше за все вивезені до бухарестського архіву.

За советів церкву пограбували і вона пустою стояла без нагляду. У 80-х роках в її стінах відкрили музей. Відновили Іванівську церкву вже після здобуття Україною незалежності.

– І досі по краплинах відшукуємо церковне майно, пограбоване за радянських часів, – каже отець Юрій Джумарик, настоятель Свято-Іванівської церкви у Виженці. – Кілька років тому, наприклад, з місцевої Свято-Миколаївської церкви нам повернули чашу, потір і Святе Євангеліє. А от дзвони не збереглися, довелося виготовляти заново. Зате маємо у храмі старовинні

На старовинних дверях Свято-Іванівської церкви зображений Св. Миколай

двері, де зображений Святий Миколай.

Тиміш молився перед боєм

– Люди переказують легенду про те, що до Виженки колись приїжджав на богослужіння син Богдана Хмель-

ницького Тиміш, – розповідає Ілля Чорней, хата якого розташована у підніжжя пагорба, де височіє святиня. – Коли до нас приїжджають туристи, завжди переповідаємо їм цю історію. Хоча впевнено не можемо сказати, що саме так усе було. Та легенда є легенда, вона не потребує наукового

підтвердження. Точно відомо, що Тиміш Хмельницький на чолі невеликого загону брав участь в обороні Сучави 1653 року, під час якої 12 грудня був смертельно поранений. Але коли йшов на Сучаву, заходив до нас помолитися.

Ольга ТИМОФІЙЧУК, «Версії»

АСТРОПРОГНОЗ НА ЛЮТИЙ

ОДНІ БАЧАТЬ, ЧОГО ХОЧУТЬ, ІНШІ – ВІД ЧОГО МОЖНА ВІДМОВИТИСЯ

Фінанси

Особливих находжень у лютому не отримає жоден знак. Але для деякого важливо хоча б свого не втратити. Овнам краще за все відмовитися від стереотипів заробляння та узятися до благодійності. Тельцям, Близнюкам, Дівам важливо уникнути хибних витрат. Раки захопляться домашньою бухгалтерією для зменшення витрат на прожиток. Леви не повинні повторювати старі помилки: угоди укладати слід з іншими партнерами. Фінансовий стан Терезів та Водоліїв може дещо покращитися без сюрпризів, скажімо, за рахунок премії. Важкою працею доведеться

домагатися прибутку Стрільцям. Козероги можуть потроху підвищувати ціни на свої товари й послуги. Рибам не варто розраховувати на успіх своїх оборудок. І лише Скорпіони можуть звертатися за кредитом або позикою.

Робота, кар'єра

Овни та Близнюки повинні змі-

нювати підходи до звичної справи і трохи нагадати про себе, інакше доведеться міняти роботу. Тельцям можна хліба не давати, тільки б здолати якісь труднощі. Ракам не варто довірятися стороннім, але й не треба тиснути на партнера. Для Левів, Терезів, Скорпіонів важливо не затівати масштабних перетво-

рень, а рухатися крок за кроком обраним шляхом. Дівам і Стрільцям перспективи слід обдумувати самим, а виконувати колективом, але підлеглі повинні розуміти, до чого вони рухаються. Козероги багато чого досягнуть ввічливістю й готовністю до навчання, а Водолії – наполегливістю, самостійністю й відкритістю. Уповільнена реакція Риб інколи на користь: поки обдумують, справа стає неактуальною. Партнери будуть не помічниками, а, швидше, суперниками.

Кохання, родина

Обережно з укладенням шлюбів:

лютневі, як правило, бурхливі й короткі. Обіцянки домашніх так і залишаться невиконаними. Овнам і Водоліям доведеться вирішувати не тільки за себе, але й за всю родину. Робіть усе на користь «жіночому складу» родичів. Затишшя в коханні очікує на Тельців, Раків, Водоліїв, Риб. Тельці переживатимуть за старших родичів, а Раки й Риби вимагатимуть від родини дисципліни та ощадливості. Близнюкам не варто ідеалізувати або перевиховувати партнера. Для Левів лютий несе серйозні випробування.

Краще за все – шукати компромісу. Неодружені Діви знайдуть час для службового роману, а сімейні зміцнюватимуть свій шлюб. Вирушати у поїздки краще разом. Усі проблеми Терезів полягатимуть у тому, що вони не знатимуть, чого хочуть: варто визначитися. Скорпіонам не радимо повертатися до колишнього роману: нічого доброго з цього не вийде. Стрільцям не доведеться розриватися між роботою й домом: часу вистачить на все, навіть на романтичну зустріч. Козероги забагато вимагають від оточення, варто дещо брати на себе.

Оселя

Овнам для будь яких ремонтів

слід запросити профі, а Рибам – навпаки, бо краще від них ніхто не зробить. Тельцям, Ракам і Дівам не варто сперечатися з родиною про ремонт: нехай роблять, як знають. Близнюкам і Левам не радимо купувати житло на швидкуруч. Терезам, Скорпіонам і Водоліям не час радикально міняти щось в оселі. Родичі Стрільців роздратовують безладом, але не перебирайте все на себе. І тільки Козерогам лютий – вдалий місяць для переїздів і великих покупок.

Здоров'я

Овни спричиняють собі неприємності власним способом життя: розлади обміну речовин, проблеми травлення, застуди. Тельців непокоїть стан шкіри, але радикального лікування не починайте, пийте відвари череди й звіробію і вмивайтеся ними. Застуди Близнюків можуть довести їх до гаймориту. Ракам не варто захоплюватися самолікуванням: насправді серйозних проблем зі здоров'ям вони не матимуть. Хіба що не варто перемерзати. Леви не повинні знімати болі в кінцівках таблетками, краще вдатися до масажу та натирань.

Діви, Терезів та Стрільців застерігаємо від самолікування й експериментів зі здоров'ям. Слід берегти коліна і сечостатеві органи. Скорпіони можуть не боятися доглядати хворих, але самим варто слідкувати за харчуванням, уникати гострого, смаженого, соленого. Козерогам дошкулятимуть болі в черевній порожнині: обережно з ліками. Водоліям весь час кортітиме робити протилежне тому, що потрібне для здоров'я. Особливо це стосується харчування. У Риб під загрозою ендокринна система. Помічні будуть відвар журавлини, настій кореню барбарису. А ще – Тельці, Близнюки, Стрільці та Водолії в лютому схильні до травм. І «винуваті» будуть не тільки дороги й транспорт, але й вогонь і гострі предмети.

Алла ЧУЖИНСЬКА, астропсихолог, спеціально для «Версій»

СКУПАЄМОСЬ ВОЗЕРІ КРОКОДИЛА? або ЯКІ СЕКРЕТИ ЗБЕРІГАЄ «ПОПЕЛЮШКА»

Нещодавно українськими ЗМІ пройшов оптимістичний сюжет, у якому львівські спелеологи обіцяли вже 2011 року прокопати вхід до найвідомішої в Україні печери «Попелюшка» з українського боку. Тож вітчизняні підприємці від туризму вже потирають руки від передчуття прибутків. А «Попелюшка», до речі, розташована під Буковиною.

Та чи все так просто? Чи зможемо ми найближчим часом прогулюватися підземними лабіринтами, милуватися вапняковими драперіями та чарівними унікальними озерами, одне з яких носить екзотичну назву Крокодила? Про це поцікавилася у фахівця, відомого спелеолога Богдана РІДУША, який нещодавно повернувся з поїздки до буковинської перлини.

– Я теж бачив цей оптимістичний сюжет у новинах. Але не все так просто. Не кажучи вже про перспективи й строки самого прокопування, доцільність якого, на мій погляд, є доволі сумнівною, існує ще низка проблем, вирішення яких займе не один рік. Навіть якщо гіпотетично уявити, що копачі досягли успіху і потрапили до печери від села Подвірного, одразу постає питання неконтрольованої ділянки кордону між двома суверенними державами, та ще й під землею!

– Як учинять у такому випадку прикордонні й митні служби обох держав? Поставлять додаткові пости на входах?

– Швидше за все, спростять завдання для себе, закривши входи до печери з обох боків! Чи існує інше вирішення? Так. Побудувати, скажімо, під землею бетонну стіну по лінії кордону, бо ж колючим дротом там не обійдешся. Але, щоби побудувати стіну, треба провести делімітацію й демаркацію кордону під землею, а перед цим провести міждержавні

Богдан РІДУШ збирає зразки для досліджень

Піддослідні – щурі та спелологи

– Пане Богдане, сьогодні вже можна побувати в печері? Зрештою, чи можна нині без провідника та досвіду насолоджуватися красою підземного царства?

– Відвідати нині печеру досить не просто. Бо з точки зору міжнародного права печера є білатеральною, тобто розташована під територією двох країн – України та Молдови – майже порівну. І єдиний вхід до неї саме з території Молдови. А це бетонний 30-метровий колодязь із залізними драбинами всередині й залізною лядою нагорі. Печера як в Україні, так і в Молдові має статус пам'ятки природи, тож доступ до неї обмежений. Хоча для спелеологів і науковців, за умови виконання деяких природоохоронних та прикордонних формальностей, доступ до печери можливий. У Молдові печерою опікується Кишинівський спелеоклуб «Абіс».

Екскурсійного використання печери молдовська сторона поки що не розглядає, бо вхід до неї розташований на території кар'єру, де вибудовується гіпс і ведуться вибухові роботи.

– Чим унікальна печера «Попелюшка»?

– Перераховувати складові її унікальності можна довго. По-перше, за розмірами: найбільша в області, а за сумарною довжиною ходів (92 км) – третя в Україні. Вона також третя за розміром серед гіпсових печер світу, у першій десятці печер Європи і 24-та – у світі. А колись була 5-та...

– Невже так багато відкрито печер останнім часом?

– Щороку в світі не лише відкривають нові печери, але й нарощують розвідані розміри раніше відомих. Тут відбуваються справжні перегони. Так, ще рік тому печера «Оптимістична» на Поділлі посідала друге місце у світі, а сьогодні вона вже лише третя.

– Чи може печера здобути собі славу буковинської лічниці?

– Склад повітря у печері сильно відрізняється від наземного. Тут по-

мітно вищий вміст вуглекислого газу, трохи більша концентрація азоту та, відповідно, менший вміст кисню. Чернівецькі фахівці зі спелеомедицини тривалий час досліджували вплив такого газового складу на організм людини та довели, що у певних дозах він добре тренує серцево-судинну

Спелеологам доводиться жити й працювати в екстремальних умовах

систему і рекомендований як людям із захворюваннями цієї системи, так і спортсменам, які хочуть покращити свої результати. Дослідження проводились як на лабораторних щурах, так і на волонтерах з числа... спелеологів.

Підземні лабіринти й озера можуть бути затоплені...

– Коли можуть буковинці чекати на відкриття маршруту «Попелюшкою»: нинішнього літа чи за кілька років?

переговори, що займе не один рік. До того ж, демаркацію повинні проводити спеціальні маркшейдери, які зі своїми приладами навряд чи пролізуть вузькими лазами, тож треба буде проводити додаткові роботи...

– Все зрозуміло... Тож розкажіть хоча б про таємничих «законних жителів» печери...

– «Попелюшку» населяють унікальні залізо-марганцеві мікроорганізми, які були знайдені саме в українській її частині. Варто сказати, що такі мікроорганізми характерні не для суходолу, а для морського дна. Вони здатні «витягувати» за-

лізо та марганець з морської води й утворювати своєрідні «шишки» з руди, з яких можна виплавляти метал. Масове відвідування печери може загрожувати їхньому існуванню, тому спричинить заперечення з боку екологічних організацій, в

т.ч. міжнародних. По-друге, найбільші та наймальовничіші зали, колодязі та галереї розташовані у молдовській частині лабіринту і за наявності стіни-кордону туристам просто нічого буде показувати. І, по-третє, якщо у молдовського кар'єру, який сьогодні орендує німецька фірма, через певну кількість років вичерпаються запаси гіпсу, то відкачування води припиниться і рівень підземних вод повернеться до природного. Тобто, більша частина галерей буде затоплена.

Тож перш ніж братися за використання печери, варто отримати висновки від науковців-карстологів, гідрогеологів, інженерів-геологів, фахівців з охорони природи тощо. До того використання білатерального природного об'єкта, та ще й неабиякого, можна сказати, світового значення, може

здійснюватися лише на підставі міжнародних домовленостей. «Кавалерійським наскоком» і аматорством тут не обійдешся.

Галина МАТВІШИН,
спеціально для «Версії»